

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

rationem inueniunt, qua amygdali aliàs acerbæ dulcia proferant amygdala: cur via nō inuenietur ad vitiosos mores mutandos? nemo (inquit) in vitio constitutus de seipso desperare velit, haud nescius agriculturam, stirpium qualitates mutare: curam autem, ac studium in consequendis virtutib. animi omnes vincere morbos, superareq; posse. Quæ mutatio cū futura sit à dextera excelsi: diligentiarū, quas ex parte nostra adhibere oportet, prima esse debet in sollicitanda misericordia & omnipotētia diuina orationibus nostris. Illis enim facta est insignis illa promissio trāsferēdi montes, & arbores: cum Saluator noster dixit suis discipulis, & in eis omnibus animarum medicis: *g si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic: transhinc illuc, & transibit? & nihil impossibile erit vobis; & h si dixeritis huic arbori moro: eradicare, & transplantare in mare: obediet vobis* Et si enim vitium sit æquē graue atque mons aliquis: adeoque profundē radicatum atque arbor mori: euertetur & euelletur oratione, quæ funditur cum fide & fiducia. Oratio tamen fieri debet cum fide, quæ sit quasi granum sinapis, in quo paruitas coniungitur cum arbore & efficacia magna, coniungenda enim est humilitas cum accensa charitate, magnaque in petendo instantia, nunquam dimisso i scuto sui ministerij, quod diximus esse *orationem*. Cum igitur Pœnitentes appellentur filij Confessarij: quotidie sicut alter Iob, *k offerre Deo debet sacrificia pro filiorum suorum purificatione: vt grati illi euadant.*

§ I.

PRAETER fiduciam & orationem necesse est Confessariū & medicum spiritualem nō existimare satis sibi esse, scientiam illam, & peritiam, quæ ad valorem confessionis aliàs sufficeret: sed opus etiam est multò vltius ad cor pœnitentis, & infirmi conscientiam, quæ curare intendit, penetrare, radices scilicet vitiōrū eius, propēssiones, ac tērationes, & affectus prædominātes, causas & prætextus, quos habet non proficiendi; & omnia interiora & exteriora, quæ causā esse possūt spiritualis ipsius detrimēti cognoscere. Hæc autē notitiam assequi potest partim ex relatione ipsius infirmi: quæ nō debet esse de peccatis tantū, quā dat in ipsa confessiōe, vt ab eis absoluat, sed multò exactior de omnib. quæ interiorius in anima eius gerūt; aperiēdo scilicet totū consciētie suæ librū optimo quo poterit modo. Indulstius autē & bene peritus medicus vltius adhuc progreditur: & ex ijs, quæ audit & indicijs quæ percipit, maiorem educit notitiā & aliqua deprehendit, quæ ipsemet infirmus nō agnoscit. Nam vt S. Basilius ait: animi vitia non omnia manifesta omnibus, ne ipsi quidem in quo insunt, vt & in corpore. Et quemadmodum medici corporum aliqua habent indicia morborum occultorum, quos ipsimet infirmi non sentiunt, sed potius se sanos reputant, cum

tamen

Homil. 5.
Hexamerō.

2

g Matt. 17.
19.
h Luc. 17. 6.i Sapi. 18. 31
Cassian.
k Iob 1. 5.Reg. 23. bre.
1407-

ta me valde periculosè laborēt: ac propterea fidē adhibere debent medicis, eorumq; iudicio suum subijcere; & quę illi ad ipsorum curationē prescribunt, acceptare: ita etiam Spirituales medici sapientes & industrij, magna quædam & indicia obseruant, ex quibus deprehendunt morbos, & si met infirmis occultos: siue quoddam amor proprius (vt S. Gregorius ait) illos excœcet, ne se ipsos agnoscant: siue quoddam proprio suo iudicio, a quo decipiuntur, multum tribuant. Ex quo prouenit, vt cum infirmus sanos se reputet; & cum sint debiles, existiment se esse fortes ac robustos. Iras reputant zelum; & ignauiam mansuetudinem; & pleni occultis perbia, existimant se procul ab illa esse. Ipse tamen medicus ab ea passione liber, hæc omnia penetrat & assequitur. quare dexterè debet indicio ipsi indicare vt se agnoscat: siquidem in cognitione sui ipsius consistit initium sui remedij, vt idē Sanctus ait. Quamobrem multam rebus ponere illi ob oculos aliquod speculum aut picturam, in qua animę suę dispositionem intueatur. Adferendo illi aliquas sententias siue ex eorum Scripturę diuinę de ipsdem vitijs. Nam in modū quo Christus Dominus noster parabolas proponebat Pharisęis, in quibus ipsorum vitia cum omnibus circumstantijs depingebat. vt apparuit in parabola de a *vinia apicolis locata*: & de b *homine diuite qui cogitabat facere horrea sua maiora*, & alijs similibus. Similiter instar speculi esse potest delineatio ac delineatio quam Sancti faciunt de aliquo vitio: si enim alicui gulę aut irę obiectum referatur, quod S. Gregorius dicit de his vitijs, eorum filiabus, radicibus ac remedijs: statim intra seipsum dicit: ego sum talis & mecum loquitur Sanctus Gregorius, talia dicens. Et idem fecit Propheta Nathan precipiens Regi Dauidi *Parabolam diuitis qui pauperis ouem acceperat*: vt in ea ipse Dauid proprium suum lapsum in adulterium videret, & agnosceret.

AD PERFECTAM hanc de infirmo notitiam non parum refert agnoscere etiã, vt Sanctus Gregorius ait, ingenium eius & naturalem complexionem: an scilicet cholericus sit, an phlegmaticus; sanguineus an melancholicus; an mollis ingenij; expeditus an tardus: loquax an taciturnus vt discerni possit inter naturę & personę vitium: & inter virtutem naturalem & moralem bonis actibus acquisitam. Hoc ipsum nosse cõferret etiam ad hoc, vt medicina complexionis Penitentis accommodetur. Vnum enim & idem vitium aliter debet curari in melancholico & tristi, quàm in hilari & sanguineo; & aliter in eo qui vitium habet quasi ab infantia sibi connaturale, quàm in eo qui adultus iam incœpit, sed diu in eo est versatus. Et hoc voluit Saluator noster significare, cum parentem infirmi obsessi lunatici & furiosi interrogauit, c *quantum temporis esset ex quo ei id accideret*, quoddam ita agitaretur: & respondit patres: *ab infantia*. vt sic Spirituales medicos doceret quãdo alicuius infirmi curã suscipiunt, & debet

Homil. 4. in
Ezech.

a Matt. 21.
33.
b Luc. 12. 18

Homil. 6. in
aliquos Sa-
cra Script.
locos.
2. Reg. 12. 1.

Lib. 29. mo
ral. c. 14.

c Mar. 9. 20

interro

interrogare de tempore, quo morbus durauerit. Si enim ab infantia cœpit, difficilior est curatio. Nam, vt Ecclesiasticus dixit: *d languor prolixior grauat medicum: breuem languorem prœcidit medicus.* Cuius rei bonum fuit indicium, quod Apostoli non potuerint tunc obsessum illum à Dæmone liberare; & causam reddens eis Christus Dominus noster, dixit: *hoc genus Dæmoniorum, qui ad eò sunt infixi & radicati, in nullo potest exire, nisi in oratione & ieiunio,* tam ex parte medici, quàm ipsius infirmi. Ad curandos enim morbos inueteratos, necessaria sunt ieiunia, aliæque pœnitentiæ, & opera pœnalia.

§. II.

HABITA igitur notitia vitiorum omnium eorumque radicum, nõ debet medicus existimare inchoandã esse omnium simul curationem. Etsi enim Christus Dominus noster solet infirmos ab omnibus simul malis, quibus laborabant, curare, vt ipsemet dixit: *a totũ hominem sanum feci in Sabbatho.* Aliquando tamen non simul, sed paulatim eos curabat: vt apparet in cœco illo, cui bis manũ imposuit super oculos: qui primum quidem aliquid cœpit videre; quando autem secundò manum apposuit, *b restitutus est ita, vt clarè videret omnia,* vt sic significaret, quod licet Confessarij in Sacramento Pœnitentiæ vno, vt ita dicam, tantã toram animam sanam reddant, quod ad remissionem omnium peccatorum lethaliũ attinet: vitiorum tamen & pãssionum reliquias non simul curare possunt, sed sensim & paulatim, quemadmodum Moyse populo suo dixit de nationibus ipsi inimicis: *c Deus magnus & terribilis ipse consumet nationes has in conspectu tuo paulatim, & per partes: non poteris eas delere pariter.* Ac fortè propterea Deus Ieremiæ explicauit officium, quod illi iniungebat quatuor illis verbis: vt euelleret, destrueret, disperderet ac dissiparet: vt intelligeret, debere ipsũ per gradus progredi in euellendis vitijs. In ordine autè rē aggrediendi, magna opus est prudentia. Nã si ægrotus & miles debilis sit, timidus, ac tepidus: expedit curationem inchoare à vitijs faciliõibus: vt primum certamen sit contra hostes debiliores: nam victoria ab eis reportata animabit eum ad certamen cum robustioribus ineundum. Si autem pœnitens sit magno & feruenti animo: præstat incipere, & primũ aggredi vitium prædominans, quod est quasi ceterorum dux; & à quo maius ille accipit detrimentum: nam eo deuictò, reliqua succumbent, eum in modum quo amputato capite Goliath & ducis Holofernis, fugerunt Philistæi & Assyrij, victos se reputantes. Et hoc est caput serpentis contereccin quo rotam suam vim & fortitudinem ille repositam habet. Sed quoniam draco septem habet capita, vitia scilicet capitalia, quæ reliquorum sunt capita: obseruet prudens Confessarius: quodnam illorum potissimũ capitis vices obeat. In

d Eccl. 10.1

4

a Ioan. 7. 23

b Mar. 8. 24

c Dent. 7. 22.